

MINISTERSTVO VNITRA
Poradní sbor ministra vnitra
ke správnímu řádu

Závěr č. 98

ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 19. 11. 2010

Vydání rozhodnutí podle § 173 odst. 3 správního řádu

Podmínkou uložení sankce za správní delikt, který spočívá v porušení povinnosti určené v mezích zákona opatřením obecné povahy, není předchozí vydání rozhodnutí o určení právního vztahu podle § 173 odst. 3 správního řádu.

Odůvodnění:

Poradní sbor se zabýval otázkou týkající se výkladu § 173 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně za jakých podmínek lze ukládat sankce za porušení povinnosti určené v opatření obecné povahy.

Ve smyslu § 173 odst. 3 správního řádu *povinnost, která je stanovena zákonem a jejíž rozsah je v mezích zákona určen opatřením obecné povahy, lze exekučně vymáhat jediné tehdy, jestliže bylo vydáno rozhodnutí, které existenci této povinnosti prohlásilo a v němž byla osoba, jež tuto povinnost má, jmenovitě uvedena.*

Jedná se například o situaci, kdy právnická osoba porušila ustanovení návštěvního řádu národního parku, za což orgán ochrany přírody ukládá pokutu podle § 88 odst. 1 písm. k) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Ve smyslu § 19 zákona o ochraně přírody a krajiny návštěvní řád vydává orgán ochrany přírody národního parku opatřením obecné povahy. Návštěvní řád stanoví na území národních parků podmínky omezení vstupu, vjezdu, volného pohybu osob mimo zastavěné území a rekreační a turistické aktivity osob, a obsahuje ustanovení o výchovném a osvětovém využívání národního parku. Některé orgány ochrany přírody vykládají ustanovení § 173 odst. 3 správního řádu způsobem, že podmínkou uložení pokuty podle § 88 odst. 1 písm. k) zákona o ochraně přírody a krajiny, tedy pokuty za porušení návštěvního řádu, který byl vydán

opatřením obecné povahy, je předchozí vydání deklaratorního rozhodnutí podle § 173 odst. 3 správního řádu.

Ve vztahu k výše popsanému problému lze konstatovat, že ustanovení § 173 odst. 3 správního řádu dopadá na zcela odlišné situace a směřuje výhradně k vymáhání povinnosti vyplývající z opatření obecné povahy; pouze exekuci na povinnost vyplývající přímo z opatření obecné povahy tak musí předcházet vydání tzv. deklaratorního rozhodnutí, tedy rozhodnutí o určení právního vztahu¹.

Rozhodnutím podle § 173 odst. 3 správního řádu se prohlásí konkrétní osobě za určitých podmínek konkrétní povinnost, která jí jinak vyplývá z opatření obecné povahy. Rozhodnutím o uložení sankce za nesplnění povinnosti určené v opatření obecné povahy se ukládá sankce, nikoliv povinnost určená v opatření obecné povahy. Z toho podle názoru poradního sboru vyplývá, že rozhodnutí o uložení sankce za nesplnění povinnosti určené v opatření obecné povahy není rozhodnutím ve smyslu § 173 odst. 3 správního řádu.

Předmětné rozhodnutí je exekucním titulem ve smyslu § 104 správního řádu, na jehož základě se vydává exekuční výzva nebo exekuční příkaz. Rozhodnutí podle § 173 odst. 3 správního řádu tak předchází exekuční výzvě či exekučnímu příkazu, a nikoliv uložení sankce za správní delikt, resp. pokuty.

Sankce za porušení povinnosti určené v opatření obecné povahy lze tudíž ukládat za podmínky, že tak stanoví zvláštní zákon. Podmínkou vydání rozhodnutí o sankci není vydání rozhodnutí podle § 173 odst. 3 správního řádu. Samotná povinnost nemůže být uložena pouze opatřením obecné povahy, ale musí být uložena primárně zákonem, neboť ve smyslu čl. 2 odst. 4 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 3 a čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod mohou být povinnosti ukládány pouze na základě zákona, opatřením obecní povahy lze pouze konkretizovat povinnosti již vyplývající ze zákona.

¹ Příkladem může být rozhodnutí, kterým se uloží splnění konkrétní povinnosti (například stavební úpravy konkrétní stavby) vyplývající z územního opatření o sanaci území (viz § 97 odst. 2 stavebního zákona) konkrétní povinné osobě.